

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (М. КИЇВ)
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА (М. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК)
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ КОМПАНІЙ З МІЖНАРОДНОГО
ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ (М. КИЇВ)

**РОЗВИТОК РИНКУ ПРАЦІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ
ЗРУШЕНЬ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ**

Збірник матеріалів
III Всеукраїнської науково-практичної конференції
24 квітня 2025 р., м. Київ
(українською, англійською мовами)

КИЇВ 2025

Розвиток ринку праці в умовах глобалізаційних зрушень: виклики для України : збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 24 квітня 2025 року) / за заг. ред. С. П. Калініної. Київ : МДУ, 2025. 204 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою економіко-правового факультету Маріупольського державного університету (протокол № 10 від 15.05.2025).

Редакційна колегія:

Голова	Микола ТРОФИМЕНКО, ректор МДУ, доктор політичних наук, професор;
Заступник голови	Тетяна Марена, проректор з науково-педагогічної роботи МДУ, кандидат економічних наук, доцент;
Члени редколегії:	Світлана КАЛІНІНА, декан економіко-правового факультету МДУ, доктор економічних наук, професор; Лілія МИХАЙЛИШИН, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ), доктор економічних наук, професор; Світлана ЛАНСЬКА, в.о. завідувача кафедри економіки праці МДУ, кандидат економічних наук, доцент; Валерія ПОДУНАЙ, доцент кафедри економіки праці МДУ, кандидат економічних наук, доцент; Клавдія ТАХТАРОВА, доцент кафедри економіки праці МДУ, кандидат економічних наук, доцент; Ольга ЛЕЛЮК, старший викладач кафедри економіки праці МДУ, кандидат економічних наук; Василь ВОСКОБОЙНИК, Президент Всеукраїнської Асоціації компаній з міжнародного працевлаштування

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Розвиток ринку праці в умовах глобалізаційних зрушень: виклики для України», яка відбулась 24 квітня 2025 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах систематизовано сучасні трансформації глобального економічного розвитку, висвітлено аспекти глобалізаційного виміру розвитку міжнародного ринку праці, досліджено регуляторні пріоритети міграційної політики, здійснено науковий безпековий дискурс трудових ресурсного забезпечення, проаналізовано новітні конструкти і тренди HR-економіки.

Збірник адресований викладачам і науковцям, фахівцям у сфері ринку праці та міжнародної економіки, докторантам, аспірантам і студентам економічних спеціальностей закладів вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами економічної науки.

В матеріалах конференції представлена думка учасників. У збірнику максимально точно відображається авторська орфографія та пунктуація. Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

ПОДУНАЙ Валерія
кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри економіки праці
Маріупольський державний університет
КОВТУНЕНКО Марія,
здобувач вищої освіти першого (бакалавського) рівня
ОП «Управління персоналом та економіка праці»,
Маріупольський державний університет

ПРІОРИТЕТИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ АСПЕКТ

Державна служба зайнятості є активним посередником на ринку праці між роботодавцями і шукачами роботи, вона на безоплатній основі надає послуги із пошуку підходящої роботи та підбору персоналу, послуги з державного соціального страхування на випадок безробіття, а також здійснює виплату матеріального забезпечення у зв'язку з тимчасовою втратою роботи.

З початком повномасштабної війни в Україні у 2022 році ринок праці зазнав серйозних потрясінь: частина підприємств припинила діяльність або була релокована, мільйони людей змінили місце проживання, а економічна активність у багатьох регіонах суттєво знизилася. У таких умовах Державна служба зайнятості стала одним із ключових елементів соціального захисту населення, надаючи підтримку безробітним, допомагаючи роботодавцям шукати персонал і реалізуючи державну політику зайнятості в кризовий період. Незважаючи на складнощі, служба продовжувала функціонувати, адаптуватися до нових умов і впроваджувати інструменти підтримки як для громадян, так і для бізнесу [1].

Упродовж останніх років, особливо в умовах воєнного стану, роль Державної служби зайнятості як посередника між роботодавцем і шукачем роботи значно зросла. Для повного розуміння ефективності її роботи доцільно звернутися до аналізу статистичних даних щодо звернень громадян до центрів зайнятості, кількості зареєстрованих безробітних та працевлаштованих осіб. На основі офіційної інформації за 2022, 2023 та 2024 роки можна простежити ключові тенденції та дати оцінку результатам діяльності служби у складних соціально-економічних умовах (рис. 1) [2].

У період 2022–2024 рр. діяльність Державної служби зайнятості України проходила в умовах глибокої соціально-економічної кризи, спричиненої повномасштабною війною. У ці роки на ринку праці спостерігалися безпрецедентні виклики: масова внутрішня та зовнішня міграція, зупинка або скорочення діяльності підприємств, руйнування інфраструктури, втрата робочих місць та відтік трудових ресурсів за кордон. У цих умовах служба зайнятості стала важливим інструментом підтримки населення, а її адаптація до нових обставин є прикладом гнучкості державних інституцій.

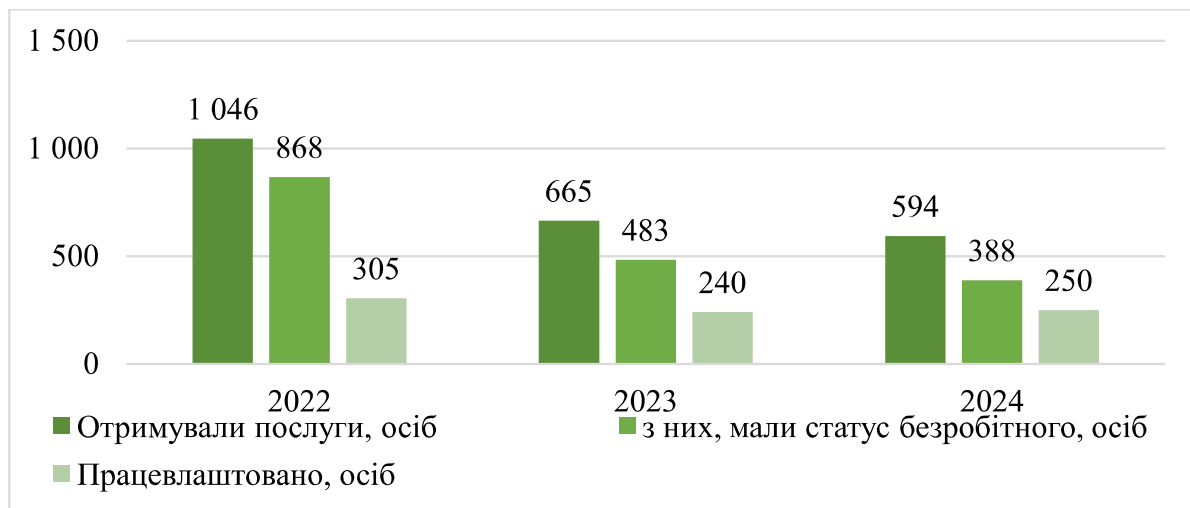

Рис. 1. Динаміка показників діяльності Державної служби зайнятості України у 2022–2024 рр., тис. осіб

У 2022 році, одразу після початку повномасштабної агресії росії, система зайнятості зазнала найбільшого навантаження. Протягом цього року послугами служби скористалося понад 1 мільйон осіб, з яких 867,6 тис. мали офіційний статус безробітного. Водночас працевлаштувати вдалося лише 304,6 тис. осіб. Такий результат (менше 35% працевлаштованих від загальної кількості безробітних) пояснюється суттєвим зниженням економічної активності, релокацією бізнесу, мобілізацією населення та ускладненням логістики та доступу до ринку праці в умовах бойових дій [3].

У 2023 році спостерігалось зменшення загальної кількості осіб, які зверталися до служби зайнятості – 664,6 тис., з них 483,2 тис. були зареєстрованими безробітними. Попри це, кількість працевлаштованих зросла до 240,4 тис. осіб, а відносний показник ефективності (відсоток працевлаштованих серед безробітних) досяг приблизно 50%. Це стало можливим завдяки частковій стабілізації ситуації в тилкових регіонах, посиленню взаємодії служби з роботодавцями, впровадженню програм підтримки внутрішньо переміщених осіб та зростанню числа актуальних вакансій.

У 2024 році тенденція до покращення продовжилася: загальна кількість осіб, які звернулися за допомогою, склала 593,8 тис., з яких 388,4 тис. були безробітними. Водночас кількість працевлаштованих досягла 249,6 тис., що є найвищим показником за аналізований період. Рівень працевлаштування зріс до майже 64% від кількості зареєстрованих безробітних. Цей позитивний зсув можна інтерпретувати як результат поступового відновлення ринку праці, адаптації економіки до умов воєнного часу, активізації малого та середнього бізнесу, а також продовження цифровізації та спрощення процедур взаємодії служби зайнятості з громадянами та підприємствами [2].

Таким чином, упродовж трьох років простежується чіткий вектор: від шокового падіння активності в 2022 році – до поступового зростання ефективності роботи служби зайнятості та відновлення основних ринкових механізмів у 2023–2024 роках. Хоча загальна кількість осіб, які звертаються по допомогу, зменшується, зростає якість наданих послуг – підвищується частка

працевлаштованих, оптимізуються терміни пошуку роботи, а також ширше використовуються інструменти професійної переорієнтації та навчання.

Враховуючи воєнний стан, такі результати можна вважати не лише позитивними, але й стратегічно важливими для підтримки економічної стійкості держави, збереження соціального балансу та підготовки до повоєнного відновлення.

Висновки. Упродовж 2022–2024 років діяльність Державної служби зайнятості України продемонструвала високу адаптивність і ефективність у надзвичайно складних умовах воєнного часу. Починаючи з 2022 року, коли війна спричинила масштабну міграцію населення, закриття підприємств та загальне зниження економічної активності, служба зайнятості зіткнулася з серйозними викликами. Водночас вона зуміла забезпечити базову підтримку безробітних та сприяти працевлаштуванню у регіонах, де це було можливо. У 2022 році обсяги звернень до служби були найбільшими, однак рівень працевлаштування залишався відносно низьким, що було зумовлено загальним занепадом ринку праці.

У 2023 році спостерігалось помітне зниження кількості зареєстрованих безробітних та підвищення результативності служби в частині працевлаштування. Це свідчить про поступову стабілізацію ситуації в окремих регіонах країни та адаптацію системи зайнятості до нових реалій. У 2024 році ця позитивна динаміка продовжилася: зросла частка осіб, яким вдалося знайти роботу за сприяння служби, попри те, що загальна кількість безробітних зменшилася. Це може свідчити як про часткове пожвавлення економіки, так і про ефективні заходи, впроваджені службою зайнятості для підтримки громадян та взаємодії з роботодавцями.

Таким чином, за підсумками трьох років можна констатувати, що Державна служба зайнятості не лише зберегла свою функціональність у кризовий період, але й змогла поступово підвищити ефективність роботи, адаптувавшись до нових викликів. Її діяльність стала вагомим фактором стабілізації ринку праці, збереження соціального захисту та забезпечення економічної стійкості на тлі війни. Отримані результати свідчать про потенціал служби відігравати ключову роль у повоєнному відновленні України, сприяючи формуванню конкурентного, гнучкого та стійкого ринку праці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Панюкова, Д. О. Адміністративно – правовий статус державної служби зайнятості України. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*, (29), 2020. С. 213-220. <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2020-29-28>
2. Офіційний веб-сайт Державної служби зайнятості України. URL: <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>
3. Структура, основні цілі, функції та аналіз показників ефективності функціонування органів служби зайнятості на різних рівнях URL: <https://openarchive.nure.ua/server/api/core/bitstreams/67b05ca0-fed5-43c1-80db-8a5dd7d6d8fa/content>